

## КРИТЕРИЈУМИ ВРЕДНОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА

Ученик се оцењује из обавезних предмета, изборних програма (грађанско васпитање и верска настава) и владања, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о основном образовању и васпитању и [Правилником о оцењивању ученика у основној школи](#). Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се сумативним и формативним оцењивањем.

**Формативно оцењивање** јесте редовно праћење и процена напредовања ученика у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру обавезних предмета и изборних програма. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о постигнућу ученика и његовом ангажовању у оквиру предмета, као и препоруке за даље напредовање.

**Сумативно оцењивање** јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене из обавезних предмета добијене сумативним оцењивањем су бројчане, а за изборне програме (верска настава, грађанско васпитање) су описне (истиче се, добар, задовољава).

**Бројчана оцена** из обавезних предмета, у току школске године, утврђује се на основу следећих критеријума:

- остварености исхода
- самосталности
- ангажовања ученика.

**Оцену одличан (5)** добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

**Оцену врло добар (4)** добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мерикритички расуђује;

**Оцену добар (3)** добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

**Оцену довољан (2)** добија ученик чија су знања на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове; закључке изводи искључиво уз подршку наставника; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

**Оцену недовољан (1)** добија ученик чија знања нису ни на нивоу препознавања, али и не показује способност репродукције нити примене истог; не изводи закључке који се заснивају на подацима; не расуђује критички; потпуно одсуство активности;

**Закључна оцена** из обавезног предмета и изборног програма утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености *исхода*, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености *прилагођених циљева и исхода*, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик се оцењује на основу **усмене провере** постигнућа, **писмене провере** постигнућа и **практичног рада**.

**Усмена провера** постигнућа ученика се обавља путем непосредног одговарања на часу, уз поштовање критеријума оцењивања. Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по добијању, са образложењем. Образложење оцене садржи препоруку које активности ученик треба да предузме у даљем раду.

**Писмене провере** постигнућа ученика у трајању дужем од 15 минута се унапред планирају и најављују ученицима. Оцена се уписује у дневник рада у року од осам радних дана од дана провере.

Писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута обављају се без најаве, а спроводе се ради утврђивања остварености циља једног или више часова и савладаности дела реализованих програмских садржаја. Оцена се не уписује у дневник, евидентира се у педагошкој документацији наставника или кроз активност ученика у дневнику, ради праћења постигнућа ученика. Резултати писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

Постигнуће ученика из **практичног рада** оцењује се на основу примене учениковог знања, самосталности и показаних вештина.

Ученик се оцењује и на **основу активности и његових резултата рада**, а нарочито: излагања и представљања, учешћа у дискусији, писања домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима, у складу са програмом наставе и учења.

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији.

## СРПСКИ ЈЕЗИК

Наставни предмет обухвата следеће теме:

- Књижевност (читање и тумачење текста, књижевни појмови)
- Језик (граматика, правопис)
- Језичка култура (основни облици језичког и писменог изражавања, усмена и писмена вежбања)

**Елементи оцењивања** из предмета српски језик:

- Усвојеност наставних садржаја
- Примена знања
- Активност ученика (однос према раду, интересовање, мотивација, активно учешће, сарадња)

У току школске године **ученик може добити оцену на основу:**

- писмених провера знања - контролни задаци, правописне вежбе, диктати;
- усмених излагања и дискусије;
- правилног обликовања и повезивања слова (ћирилично и латиничко писмо);
- читања ћириличног и латиничког текста;
- рада на текстовима из школске и домаће лектире;
- познавања основних књижевних појмова;
- писменог изражавања (састави, препричавање, одговори на питања);
- примене језичких правила у писаној и говорној комуникацији;
- рецитовања; драматизације и сценског наступа;
- активности на часу;
- домаћих радова;
- самопроцене.

У току школске године (I + II полугодиште) ученик ће имати оцене са **писмених провера** из тема:

- *Језик*: 3 + 2 (контролни задаци са граматичким и правописним садржајима);
- *Књижевност*: 1 + 2 (контролни задаци са појмовима из књижевности);
- *Култура изражавања*: 1

### **Критеријум бројчаног оцењивања у процентима\***

|          |         |
|----------|---------|
| 0% - 29% | оцена 1 |
| 30%-50%  | оцена 2 |
| 51%-69%  | оцена 3 |
| 70%-85%  | оцена 4 |
| 86%-100% | оцена 5 |

\*Скала бројчаног оцењивања према проценту може варирати за 5% у зависности од састава одељења и наставних садржаја који се процењују.

## МАТЕМАТИКА

Наставни предмет обухвата следеће теме:

- Бројеви
- Геометрија
- Мерење и мере

**Елементи оцењивања** из предмета математика:

- Усвојеност наставних садржаја
- Примена знања
- Активност ученика (однос према раду, интересовање, мотивација, активно учешће, сарадња)

У току школске године **ученик може добити оцену на основу:**

- писмених провера знања - контролни задаци, математички диктати;
- усменог излагања (способност математичке комуникације, правилно коришћење математичких термина, идејна анализа задатка, образложење поступка у решавању задатка);
- репродуковања таблице множења и дељења до 1000;
- цртања геометријских фигура (прецизност, уредност);
- цртање правих и углова
- активности на часу;
- домаћих радова;
- самопроцене.

У току школске године (I + II полугодиште) ученик ће имати оцене са **писмених провера** из тема:

- *Бројеви*:  $3 + 5$  (контролни задаци са садржајима: рачунске операције, римске цифре, једначине, разломци);
- *Геометрија*:  $1 + 1$  (контролни задаци са геометријским садржајима);
- *Мерење и мере*: 1 (контролни задатак са садржајима: мерење дужине, масе и запремине течности).

### **Критеријум бројчаног оцењивања у процентима\***

|          |         |
|----------|---------|
| 0% - 29% | оцена 1 |
| 30%-50%  | оцена 2 |
| 51%-69%  | оцена 3 |
| 70%-85%  | оцена 4 |
| 86%-100% | оцена 5 |

\*Скала бројчаног оцењивања према проценту може варирати за 5% у зависности од састава одељења и наставних садржаја који се процењују.

## ПРИРОДА И ДРУШТВО

Наставни предмет обухвата следеће теме:

- Природа, човек, друштво
- Оријентација у простору и времену
- Прошлост
- Кретање
- Материјали

**Елементи оцењивања** из предмета свет око нас:

- Усвојеност наставних садржаја
- Примена знања
- Активност ученика (однос према раду, интересовање, мотивација, активно учешће, сарадња)

У току школске године **ученик може добити оцену на основу:**

- писмених провера знања - контролни задаци;
- усменог испитивања;
- извођења једноставнијих огледа и експеримената;
- практичног рада;
- истраживачког рада;
- активности на часу;
- домаћих задатака;
- самопроцене.

У току школске године (I + II полугодиште) ученик ће имати оцене са **писмених провера** из подтема:

- *Оријентација у простору; Релјеф и воде нашег краја*
- *Производне и непроизводне делатности; Саобраћај*
- *Проучавамо прошлост*
- *Научили смо о води и ваздуху*
- *Проверавамо научено о кретању тела, звуку и светлости*
- *Проверавамо научено о животним заједницама*

**Критеријум бројчаног оцењивања у процентима\***

|          |         |
|----------|---------|
| 0% - 29% | оцена 1 |
| 30%-50%  | оцена 2 |
| 51%-69%  | оцена 3 |
| 70%-85%  | оцена 4 |
| 86%-100% | оцена 5 |

\*Скала бројчаног оцењивања према проценту може варирати за 5% у зависности од састава одељења и наставних садржаја који се процењују.

Писмене провере знања из обавезних предмета: **математика, српски језик, свет око нас**, евидентирају се бројчано и улазе у дневник. Петнаестоминутне вежбе могу се дати ученицима без најаве. Оцене добијене петнаестоминутном провером знања евидентирају се у педагошкој свесци наставника или кроз активност ученика у дневнику.

## **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

Наставни предмет обухвата следеће теме:

- Материјалои
- Споразумевање
- Композиција
- Простор

**Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:**

- однос према раду (редовно доношење прибора и материјала за рад у складу са најављеном темом, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор);
- однос према себи (поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је);
- однос према другима (поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања);
- разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације);
- оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове);
- вербално изражавање и самопроцена (учитиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције);
- употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику);

## **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

Наставни предмет обухвата следеће теме:

- Музика око нас
- Музичке чаролије
- Музичко благо

**Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:**

- препознавање музичких садржаја;
- тактирање
- свирање блок флауте и металофона
- певање песама по слуху;

- извођење бројалица;
- извођење музичких игара;
- извођење ритма;
- музичко стваралаштво;
- степен ангажовања и уложен труд;
- лично напредовање;
- однос према раду, интересовање, мотивација, сарадња;
- самопроцена.

## **ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ**

Наставни предмет обухвата следеће области:

- Физичке способности
- Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине
- Физичка и здравствена култура

**Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:**

- ниво ангажованости и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању (вежбање у адекватној спортској опреми, активно учешће у свим активностима на часу);
- практичан приказ једног комплекса усвојених вежби обликовања без реквизита;
- постигнућа у моторичким вештинама и њихова примена у игри и свакодневном животу;
- усвојеност здравствено-хигијенских навика (правилно држање тела, одржавање личне хигијене);
- усвојеност и примена знања из области здравља;
- поштовање правила понашања и мера безбедности; поштовање правила игре;
- однос према другима (сарадња, фер навијање);
- индивидуални напредак ученика;
- самопроцена.

Оцењивање из обавезног предмета: **музичка култура, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање**, обавља се полазећи од ученикових способности, степена спретности и умешности.

Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.

## **ДИГИТАЛНИ СВЕТ**

Наставни предмет обухвата следеће теме:

- Дигитално друштво
- Безбедно коришћење дигиталних уређаја
- Алгоритами начин размишљања

**Елементи оцењивања** из предмета дигитални свет:

- Усвојеност наставних садржаја
- Примена знања
- Активност ученика (однос према раду, интересовање, мотивација, активно учешће, сарадња)

У току школске године **ученик може добити оцену на основу:**

- решавања интерактивних задатака (квизови, тестови и др);
- дијалога и посматрања;
- практичног рада (Word, Scratch);
- решавања проблемских задатака (осмишљавање алгорита, исправљање грешке у програму);
- активности на часу;
- самопроцене.

## **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Изборни програм обухвата следеће теме:

- Људска права
- Демократско друштво
- Процеси у савременом свету
- Грађански активизам

**Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:**

начин на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како аргументују, вреднују; квалитет постављених питања; способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиди последице; креативност; међусобна сарадња и помоћ; начин како решавају сукоб мишљења и превазилазе проблеме.